

Üniversite Öğrencilerinin Afet ve Göç Kavramlarına İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi

Galip USTA*

Öz

Tarih boyunca afetlerin ve göçlerin her zaman önemli konulardan birisi olduğu söylenebilir. Gerçekleştirilen bu çalışmada; bir üniversitesinin meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin “Afet” ve “Göç” kavramlarına ilişkin algılarının, geliştirdikleri metaforlar aracılığı ile incelenmesi amaçlanmıştır. “Afet... gibidir. Çünkü...” kavramına yönelik 112 adet farklı metafor geliştirildiği ve bu metaforlardan da 13 adet kategori oluşturulduğu tespit edilmiştir. “Afet” kavramına ilişkin geliştirilen metaforlardan en sık tekrar edilenin “Yıkım-yıkım ekibi” metaforu olduğu saptanmıştır. Katılımcılar afet kavramını zihinlerinde en fazla “Yıkım-yıkım ekibi” metaforu ile canlandırmışlardır. Yıkım-yıkım ekibinden sonra sıkça tekrar edilen metaforların “Savaş, ölüm-azrail, ateş, kıyamet gelmiş, hayal kırıklığı-psikolojik yıkım, felaket, çığ, rüya, hayat, düşman, su, domino taşı vb.” şeklinde olduğu saptanmıştır. Katılımcıların “Göç” kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar değerlendirildiğinde; “Savaş” metaforunun ilk sırada yer aldığı saptanmıştır. Katılımcılar göç kavramını zihinlerinde en fazla “savaş” metaforu ile canlandırmışlardır. Savaş metaforundan sonra “Yeniden doğuş, yıkım, ayrılık, yalnız kalmak, zorunluluk, sürgün, kuraklık, özlem vb.” metaforların da sıkça tekrar edildiği tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda; katılımcıların “Afet” ve “Göç” kavramlarına ilişkin geliştirdikleri metaforlar aracılığı ile bu konudaki duygu ve düşünceleri belirlenmiştir. Elde edilen metaforların afet ve göç konusunda eğitim veren kişilerin eğitim faaliyetlerinin planlanmasına katkı sunabileceği düşünülmektedir. Göçe ve afetlere ilişkin eğitim faaliyetlerinde doğru konunun ve etkili aktarım yönteminin benimsenmesiyle birlikte, katılımcılarda bir farkındalık oluşturulabileceği, dolayısıyla elde edilen kazanımlar doğrultusunda afet ve göçe ilişkin olayların olumsuz sonuçlarının en aza indirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet Yönetimi, Metafor, Göç

Examination of the Metaphors Developed By University Students Regarding the Conceptions of Disaster and Migration

Abstract

It can be said that disasters and migrations have always been one of the important issues throughout history. In this study carried out; In this study, it was aimed to examine the perceptions of the students studying at a vocational school of a university about the concepts of "disaster" and "migration" through the metaphors they developed. "It is like... disaster. It has been determined that 112 different metaphors have been developed for the concept of because..." and 13 categories have been created from these metaphors. It was determined that the most frequently repeated metaphor developed for the concept of "disaster" was the metaphor of "demolition-demolition team". Participants visualized the concept of disaster with the metaphor of "demolition-demolition team" most in their minds. The metaphors that are frequently repeated after the demolition team are "war, death-reaper, fire, doomsday, disappointment-psychological destruction, disaster, avalanche, dream, life, enemy, water, domino stone, etc." shaped was found. When the metaphors created by the participants regarding the concept of "migration" are evaluated; It has been determined that the metaphor of "war" is in the first place. Participants envisioned the concept of migration mostly with the metaphor of "war" in their minds. After the war metaphor "rebirth, destruction, separation, being alone, necessity, exile, drought, longing, etc." It has been determined that metaphors are frequently repeated. In line with the findings obtained within the scope of the research; Through the metaphors developed by the participants regarding the concepts of "disaster" and "migration", their feelings and thoughts on this subject were determined. It is thought that the metaphors obtained can contribute to the planning of the training activities of the people who provide training on disaster and migration. It is thought that with the adoption of the right subject and effective transfer method in education activities related to migration and disasters, an awareness can be created in the participants, and therefore, the negative consequences of disaster and migration-related events can be minimized in line with the gains obtained.

Keywords: Disaster, Disaster Management, Metaphor, Migration

* Dr. Öğr. Üyesi, Trabzon Üniversitesi/ Tonya Meslek Yüksekokulu, drgalipusta@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6279-1694

(Makale Türü: Araştırma makalesi)

Geliş/Received: 21.07.2022

Kabul/Accepted: 20.12.2022

- **Etik Kurul İzni:** Bu çalışma için Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından 14.03.2022 tarih ve E-81614018-000-2200011469 sayı numarasıyla etik kurul onayı alınmıştır.

Giriş

Günümüzde insan sağlığı ve refahı üzerinde doğa veya insan kaynaklı tehlikelerin önemli bir tehdit unsuru olduğu söylenebilir (UNISDR, 2009: 9). Tehlikelerin bir kısmını insan ve insan unsurları oluştururken bir kısmını da doğal faktörler oluşturmaktadır (Şahin ve Sipahioğlu, 2002). Açıklamalı Afet Terimleri Sözlüğünde afet tehlikesi; “Can ve mal kayıpları ile fiziksel, sosyal, ekonomik, politik ve çevresel kayıp ve zararlara yol açan doğa, teknoloji ve insan kaynaklı olayın belirli bir yerde ve zaman aralığında olma olasılığı” (AFAD, 2014: 32) şeklinde tanımlanmıştır. Aynı sözlükte afet kavramı “*Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olay. Afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur*” (AFAD, 2014: 23) şeklinde ifade edilmiştir. Afet ve afet tehlikesi tanımlarından da anlaşıldığı üzere tehlikeleri doğrudan afet olarak nitelendirmenin mümkün olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla tehlike ve afet sınıflandırılmasının doğru şekilde anlaşılmasının ve bu doğrultuda bir sınıflama yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Gerçekleştirilen bu çalışmada da tehlikelerin ve afetlerin sınıflandırılması, uluslararası kaynaklarda sıkça referans olarak gösterilen Emergency Events Database (EM-DAT) sınıflamasına göre yapılmıştır. Veri tabanında yer alan sınıflandırmaya göre tehlikeler/ afetler doğa veya teknoloji kökenli olarak belirlenmiştir. Doğa kaynaklı afetler; biyolojik, iklimsel, meteorolojik, hidrolojik, jeofiziksel ve dünya dışı şeklinde, teknolojik afetler ise; ulaşım kazaları, endüstriyel kazalar ve çeşitli kazalar olarak sınıflandırılmıştır (EM-DAT, t.y.). Doğal afetlerin katastrofik hasarlara ve ciddi derecede sosyoekonomik kayıplara neden olma potansiyeline sahip olduğu belirtilmiştir (Sun vd., 2020). Afetlerin sadece kişilerin yaşam kalitelerini bozmadığı, aynı zamanda bireysel ve toplumsal açıdan ruhsal sorunlara neden olduğu, bu bağlamda afet öncesi, sonrası ve sonrasında yapılacak her türlü iyileştirici çalışmaların önem arz ettiği belirtilmiştir (Makwana, 2019). Afetler kökenleri fark etmeksizin başta insan olmak üzere tüm varlıklılara ve çevreye zarar verme potansiyeli olan durumlardır. Kısaca afetler meydana geldikleri alanlarda/ toplumlarda telafisi zor olan fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olurlar. Ayrıca ekonomik açıdan gelişmekte olan ülkeleri, gelişmiş ülkelere nazaran daha fazla etkiyebilirler (Press ve Hamilton, 1999). Afetlerin ekonomik etkilerinin temel olarak afetlerin sıklığına, türüne ve toplumsal dirençliliğe göre değişiklik gösterebileceği ifade edilmektedir (Lee ve Zhang, 2022). Doğal afetler üzerine yapılan bir çalışmada; afetlerin ekonomik etkilerinin net şekilde anlaşılmasına yönelik mevcut literatürde belirsizliğin devam ettiği, afetlerin ekonomik faaliyetleri nasıl etkilediğine yönelik mekanizmanın anlaşılabilmesi için daha fazla çalışma yapılmasının yararlı olacağı vurgulanmıştır (Panwar ve Sen, 2019). Dolayısıyla önlenmesi

mümkün olmayan olayların en az zararla atlatılması için gerçekleştirilecek faaliyetler önemli bir stratejik adım olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda olası afet zararlarının azaltılabilmesi için afet öncesi gerekli tedbirlerin alınmasının, afet öncesine ve sonrasına ilişkin hazırlık çalışmalarının yapılmasının, önleyici stratejilerin oluşturulmasının önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Ancak her ne kadar gerekli tedbirler alınmış olsa da olası bir afetin, toplumların gelişmişlik düzeylerine göre çeşitli sonuçlarının olabileceği açıktır. Olası bir afetin kırılğan bir toplum üzerinde oluşturacağı olumsuz etkilerin, afete dirençli toplumlarda oluşturacağı etkilerle aynı olmasının mümkün olamayacağı açıktır. Afetlerin toplum ve bireyler üzerinde yaratmış olduğu çeşitli etkiler düşünüldüğünde afetler sonrası yaşanabilecek olumsuzlukların insanları yer değiştirmeye yani göçe zorlayabileceği söylenebilir. Afetlerin büyüklüğünün ve toplumsal etki düzeyinin göçlerle doğrudan ilişkili olabileceği belirtilmiştir (Trinh vd., 2021). Doğal afetleri konu edinen bir çalışmada; sel ve fırtına şeklindeki doğal afetlerin göç, yoksulluk, sağlık harcamaları üzerinde etkili olduğu vurgulanmıştır. Aynı çalışmada doğal kaynakların azalmasının göçü etkilediği belirtilmiştir (Abbas Khan vd., 2019). Kasırga ve göç üzerine yapılan bir çalışmada; çalışmanın yapıldığı yerde kasırgaların göç üzerinde etkili olduğuna değinilmiştir (Spencer ve Urquhart, 2018). Yapılan başka bir çalışmada; sel ve kuraklık olaylarından etkilenen toplumun göç etme eğiliminde olduğuna vurgu yapılmıştır (Berlemann ve Tran, 2020). Göç üzerine yapılan bir çalışmada; doğa kaynaklı afetlerin sıklığının ve şiddetinin artmasının nüfus hareketliliği için itici bir güç olduğuna vurgu yapılmıştır (Shultz vd., 2019). Görüldüğü üzere yaşanan afetler ile göç arasında bir ilişkinin olduğu açıktır. Afetler sonrası kaynakların azalmasının, etkilenen bölgenin ciddi derecede hasar görmesinin, ekonomik dengenin bozulmasının vb. nedenlerin, afetlerin yaşandığı bölgedeki bireyleri göçe iten faktörler olduğu söylenebilir.

Türk Dil Kurumu Sözlüğünde göç; “Ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” (TDK, t.y.) olarak tanımlanmıştır. Göçün birçok nedeni bulunmakla birlikte başlıca göçe neden olan faktörler arasında; “Ekonomik ve siyasal faktörler, çevresel olanakların bozulması, alıcı ülkelerdeki teknolojik gelişmeler, deprem, sel, kuraklık vb. afetler” sayılabilir (Tümertekin ve Özgüç, 2015). Göç olgusunun Türkiye açısından da önemli bir konu haline geldiği söylenebilir. Türkiye’nin özellikle jeopolitik özellikleri itibarıyla hassas bir konumda olduğu ifade edilebilir (Canyurt, 2015; Ekici ve Tuncel, 2015).

Afetlerin ve göçlerin her zaman önemli birer konu olarak gündemde yerini koruduğu, dolayısıyla kişilerin yaşantılarında bu kavramlara yükledikleri anlamların metaforlar aracılığı ile değerlendirilmesinin değerli olduğu ifade edilebilir. Metaforlar, kişilerin bir kavrama ilişkin algılarını betimlemesi ya da zihinsel bir model oluşturması olarak değerlendirilebilir. Kişiler eski ve yeni bilgilerinin bağıntılarını metaforlar aracılığı ile gerçekleştirebilirler (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Metaforların öğrenme ve bilimsel açıdan sadelik içerdiği belirtilebilir. Ayrıca metaforların karmaşık verilerin daha sistematik, akıcı ve vurgulu aktarılmasına katkı sağladığı ifade edilebilir (Girmen, 2007).

Bu noktadan hareketle afetlere hazırlanmanın, toplumsal kapasitenin artırılmasının, göç yönetiminin başarılı bir şekilde yürütülmesinin ve nihai olarak bu konularda hem bireysel hem de toplumsal açıdan eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın da katılımcıların yaşanmışlıklarına göre zihinlerinde “afet” ve “göç” kavramlarına yükledikleri anlamların belirlenmesi ve elde edilen veriler doğrultusunda gelecek eğitim faaliyetlerine zemin hazırlaması açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Eğitim faaliyetlerinde metafor analizlerinden elde edilen verilerin süreci iyileştirmeye yönelik adımların atılmasında etkili olduğu düşünüldüğünde, yapılan bu çalışmada da afet ve göç kavramlarına yönelik elde edilen verilerin bu konularda düzenlenecek eğitim faaliyetlerinin konu içeriklerinin şekillenmesinde veya mevcut eğitimlerde sürecin iyileştirilmesinde önemli bir rehber olacağı varsayılmaktadır. Ayrıca literatürde, afet ve göç gibi birbirinin hem nedeni hem de sonucu olabilen olaylara yönelik her iki konuyu da bütünsel açıdan değerlendiren metafor analizlerine rastlanılmamış olunmasının ve bu konuda çalışma yapacak kişiler için zemin oluşturma potansiyeline sahip olacağı düşüncesinin çalışmanın özgün değerini artıran başka bir faktör olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada, afetlerde/ olağandışı durumlarda görev alması muhtemel sağlık personeli adayları üniversite öğrencilerinin afet ve göç konularına ilişkin algıları metaforlar aracılığı ile tespit edilmeye, bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır;

Afetlerde/ olağandışı durumlarda görev alma potansiyelleri yüksek olan sağlık personeli adayları üniversite öğrencileri afet kavramına ilişkin algılarını hangi metaforlarla açıklamaktadırlar?

Afetlerde/ olağandışı durumlarda görev alma potansiyelleri yüksek olan sağlık personeli adayları üniversite öğrencilerinin afet kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar genel olarak ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanmaktadır?

Göç konusunda daha duyarlı olması beklenen üniversite öğrencileri göç kavramına ilişkin algılarını hangi metaforlarla açıklamaktadırlar?

Göç konusunda daha duyarlı olması beklenen üniversite öğrencileri tarafından göç kavramına ilişkin oluşturulan metaforlar genel olarak ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanmaktadır?

Afet deneyimi bulunan kişilerin oluşturdukları metaforlar diğer bireylerin oluşturdukları metaforlardan farklı mıdır?

Yöntem

Araştırmada katılımcıların, “Afet” ve “Göç” kavramlarına yönelik algılarının derinlemesine değerlendirilmesi hedeflendiği için nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmada, nitel araştırma çerçevesinde yer alan olgubilim desenine yer verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013; Patton, 1990). Seçilen konuya ilişkin kişilerin tecrübelerinin ne anlama geldiği, özünde nelerin yattığı ve gerçek nedir sorularına cevap aranmaya çalışıldığı için olgubilim deseninin seçildiği söylenebilir. Çalışmada tercih edilen araştırma desenini destekleyici literatür özeti şu şekildedir;

Doğan vd. (2021) tarafından yapılan çalışmada; Sivrice depremini yaşayan öğrencilerin metaforik algılarının değerlendirilmesi amaçlandığından nitel araştırma yöntemlerinden olan fenomenoloji deseninin benimsendiği belirtilmiştir.

Değirmenci (2019) tarafından yapılan çalışmada; öğretmen adaylarının afet kavramına yönelik algılarının değerlendirilmesi amaçlandığından nitel araştırma yöntemlerinden olan fenomenoloji (Olgubilim) deseninin benimsendiği belirtilmiştir.

Aksoy (2013) tarafından yapılan çalışmada; dokuzuncu sınıf öğrencilerinin deprem kavramına yönelik algılarının değerlendirilmesi amaçlandığından çalışmanın olgubilim deseninde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Kılınç vd. (2018) tarafından yapılan çalışmada; çocukların göç kavramına yönelik algılarının belirlenmesi amaçlandığından nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim (fenomenoloji) deseninin kullanıldığı belirtilmiştir.

Tıkman vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada; öğrencilerin göç kavramına yönelik algılarının belirlenmesi amaçlandığından nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim deseninin kullanıldığı belirtilmiştir.

Türk ve Atasoy (2020) tarafından yapılan çalışmada; öğrencilerin göç kavramına yönelik algılarının belirlenmesi amaçlandığından nitel araştırma yöntemlerinden olan olgubilim (fenomenoloji) deseninin kullanıldığı belirtilmiştir.

Kişilerin deneyimlerine yönelik değerlendirmeler yapılmak istendiğinde nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseninin tercih edildiği görülmüştür. Gerçekleştirilen bu çalışmada da kişilerin tecrübelerinin ne anlama geldiği, özünde nelerin yattığı ve gerçek nedir sorularına cevap aranmaya çalışıldığı için olgubilim deseninin seçildiği ve seçilen bu desenin literatür ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin “Afet” ve “Göç” kavramlarına yönelik geliştirdikleri metaforların incelenerek analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda; katılımcıların “Afet” ve “Göç” kavramlarına yönelik algılarının hangi metaforlarla açıklandığı, bu metaforların hangi kategoriler altında toplandığı ve herhangi bir afet yaşayanların geliştirdikleri metafor çeşitliliğinin neler olduğu sorularına cevap aranmaya çalışılmıştır. Elde edilen metaforlar ve bunlardan oluşturulan kategoriler sayesinde katılımcıların “Afet” ve “Göç” kavramlarına yönelik algıları ve eğilimleri değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu

Verilerin elde edildiği çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Karadeniz Bölgesinde yer alan bir üniversitenin, Sağlık Bilimleri Tabanlı Meslek Yüksekokuluna kayıtlı (İlk ve Acil Yardım, Yaşlı Bakımı, Fizyoterapi, Evde Hasta Bakımı) 399 ön lisans öğrencisi oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş olup evreninin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda okula fiili olarak devam eden öğrencilerden çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 227 öğrenciye

ulaşmıştır. Katılımcılardan 7 kişinin yarı yapılandırılmış görüşme formunda eksik/ uygun olmayan veri beyan ettiği görülmüş olup bu formlar geçersiz kabul edilerek çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. Geçersiz formlar çıkarıldıktan sonra 220 katılımcının verileri analize dâhil edilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	n	%	Afet Yaşama Durumu*	n	%	Afet Eğitimi Alma Durumu	n	%	Yaş	n	%
Kadın	162	73,6	Evet	74	33,6	Evet	94	42,7	18	15	6,9
Erkek	58	26,4	Hayır	146	66,4	Hayır	126	57,3	19	27	12,4
									20	97	44,7
									21	56	25,8
									22	13	6,0
									23	5	2,3
									28+	4	1,8
									Toplam	220	100

*Deprem, Sel, Yangın vb.

Katılımcıların %73,6'sını kadınların, %26,4'ünü erkeklerin oluşturduğu tespit edilmiştir. Katılımcılardan %33,6'sının afet türlerinden herhangi birini yaşadığı, %66,4'ünün ise herhangi bir afet yaşamadığı, afet eğitimi alma durumu incelendiğinde; katılımcılardan %42,7'sinin afet eğitimi aldığı, %57,3'ünün ise afet eğitimi almadığı belirlenmiştir. Katılımcıların yaş durumu incelendiğinde; %44,7'lik oranla 20 yaşındaki katılımcıların ilk sırada yer aldığı, bunu %25,8'lik oranla 21 yaşın ve 12,4'lük oranla 27 yaşın takip ettiği tespit edilmiştir (Tablo 1).

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmada kullanılmak üzere oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve ilgili belgeler “Trabzon Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’na sunulmuştur. Yapılan başvuru kurul tarafından 11.03.2022 tarihinde görüşülmüş olup 2022-3/1.15 sayılı kararla onaylanmıştır. İlgili onay yazısı 14.03.2022 tarihinde E-81614018-000-2200011469 sayılı yazılı ile araştırmacıya bildirilmiştir. Etik kurul kararının ardından çalışmanın yapılacağı kuruma izin başvurusunda bulunulmuştur. Başvuru, ilgili kurum tarafından değerlendirilmiş olup onay yazısı 19.04.2022 tarihli ve E-68491136-200-2200015108 sayılı yazı ile araştırmacıya bildirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmaya katılanların “Afet” ve “Göç” kavramlarına yönelik algılarının ve düşüncelerinin derinlemesine belirlenmesi amacıyla katılımcıların her birinin “Afet...gibidir. Çünkü...” ve “Göç...gibidir. Çünkü...” cümlelerini tamamlayacak oldukları yarı yapılandırılmış bir görüşme formu verilmiş ve ilgili alanları doldurmaları istenmiştir. Veri toplamak için kullanılan bu yöntemin metafor çalışmalarında sıkça tercih edildiği görülmüştür (Vadeboncoeur ve Torres, 2003; Linn vd., 2007). Metaforun kaynağı ile konusu arasındaki bağıntının anlaşılabilmesi için “Gibi” kavramına, oluşturulan metaforun nedeninin anlaşılabilmesi için ise “Çünkü” kavramına yer verilmiştir (Akturan ve Esen,

2008). Veriler 02.05.2022-02.06.2022 tarihleri arasında katılımcıların uygun olduğu zamanlarda yüz yüze toplanmıştır.

Verilerin analizi sistematik bir çalışmanın sonucunda gerçekleştirilmiştir. Öncelikli olarak katılımcılardan alınan görüşme formlarındaki uygun alanların doldurulup doldurulmadığı kontrol edilmiştir. Çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 227 katılımcıdan, 7 katılımcının formunda eksiklikler tespit edildiği için ilgili formlar çalışmaya dâhil edilmemiştir. Bu nedenle analizde, eksiksiz veri işleyen 220 katılımcının formu kullanılmıştır. Daha sonra çalışmaya dâhil edilen formlar 1'den başlayarak 220'ye kadar numaralandırılmıştır. Veri toplama ve analiz aşamalarının basamakları şu şekildedir:

- Veriler katılımcıların uygun oldukları zamanlarda yüz yüz toplanmıştır.
- Katılımcıların doldurmuş oldukları formlar üzerinde eksik veri olup olmadığı kontrol edilmiştir.
- Eksik verisi olan formlar kapsam dışı bırakılmıştır.
- Tam veri işlemesi yapılan formlardaki bilgiler numaralandırılarak Excel ortamına aktarılmıştır.
- Görüşme formlarındaki veriler ile Excel ortamına aktarılan veriler tekrar karşılaştırılmış olup herhangi bir hata olup olmadığı değerlendirilmiştir.

- Excel ortamında yer alan veriler dosya türü (Word) değiştirilerek MAXQDA 2020 nitel araştırma programına aktarılmıştır. MAXQDA 2020 nitel araştırma programı sorumlu yazar tarafından satın alınmış olup lisanslıdır.

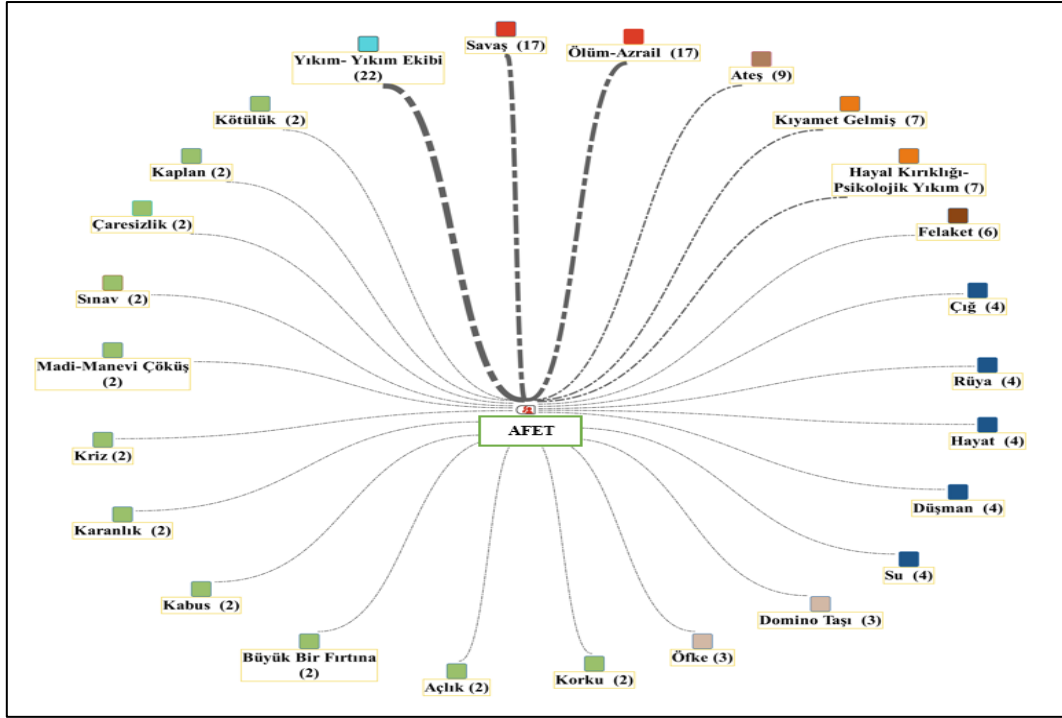
- MAXQDA programına aktarılan veriler kodlanmaya başlanmıştır.
- Kodlamanın ardından, kategorilerin oluşturulmasına geçilmiştir.
- Kategorilerin oluşturulması sırasında uzman desteğine başvurulmuştur. Sunulan görüşler doğrultusunda kategoriler revize edilmiş ve nihai sonuca ulaştırılmıştır.
- Son olarak elde edilen veriler yorumlanmış ve raporlanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen verilerin bulgularına yer verilmiştir. Öncelikli olarak “Afet...gibidir. Çünkü; ...” şeklinde tamamlanması istenilen sorunun yanıtlarının analizine yer verilmiştir. Bu kapsamda 220 katılımcı tarafından 112 adet farklı metafor geliştirildiği görülmüştür. Daha sonra “Göç...gibidir. Çünkü; ...” şeklinde yöneltilen soruya ilişkin cevapların analizi gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda ise 220 katılımcı tarafından 142 adet farklı metaforun geliştirildiği saptanmıştır.

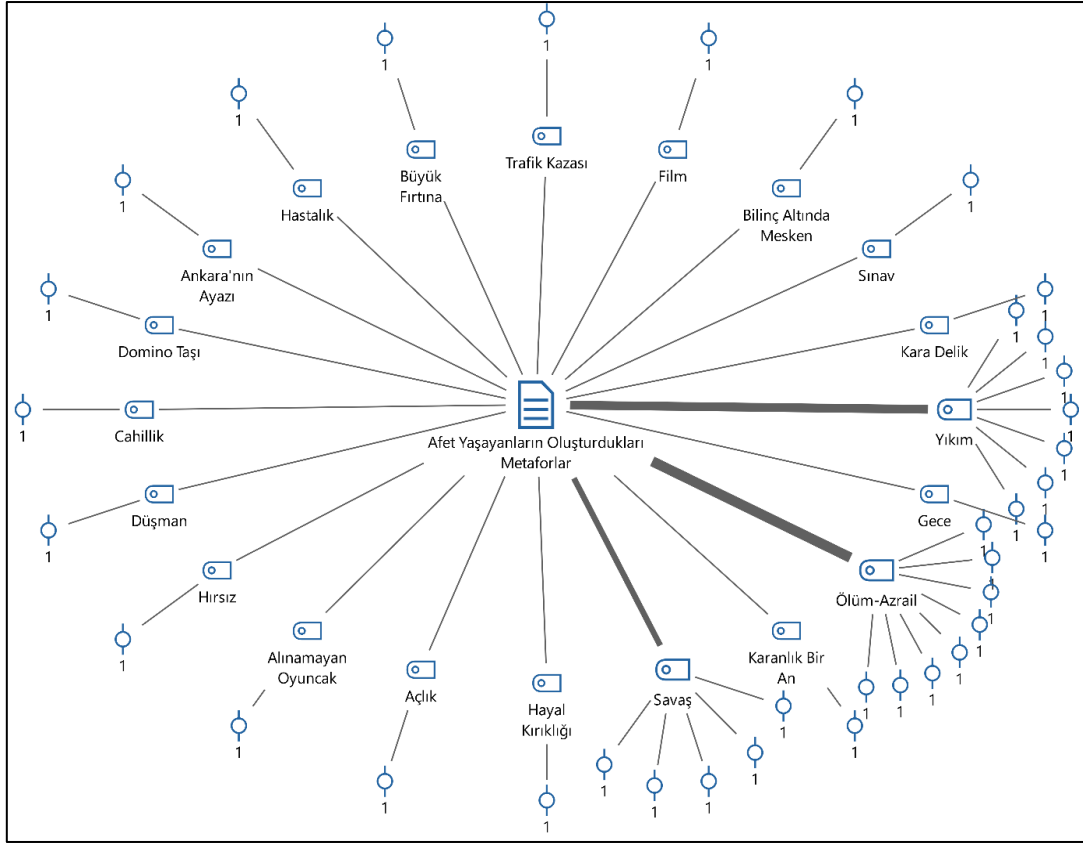
Afet Kavramına Yönelik Bulgular

Katılımcıların “Afet” kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar değerlendirildiğinde; “Yıkım-yıkım ekibi” metaforunun ilk sırada yer aldığı saptanmıştır. Katılımcılar afet kavramını zihinlerinde en fazla “Yıkım-yıkım ekibi” metaforu ile canlandırmışlardır. Yıkım-yıkım ekibinden sonra sıkça tekrar

Şekil 2: Katılımcıların “Afet” Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Birden Fazla Tekrar Eden Metaforlar

Katılımcılardan herhangi bir afet türünü yaşayanların geliştirdikleri metaforlardan en sık tekrar eden yirmi metafor Şekil 3’te verilmiştir. Bu kapsamda herhangi bir türde afet yaşayanların afet kavramına yönelik geliştirdiği metaforlardan ilk sırayı “Ölüm-azrail” metaforunun aldığı görülmüştür. Bunu “Yıkım ve savaş” metaforlarının takip ettiği, diğer metaforların ise birer kez tekrar edildiği tespit edilmiştir. Katılımcılardan herhangi bir türde afet yaşayanların oluşturdukları metaforlardan ilk sırayı “Ölüm-azrail” metaforunun almasının, yaşanan olayların kişilerin inançları üzerinde etkili olmasıyla ilişkilendirilebileceği değerlendirilebilir.

Şekil 3: Katılımcılardan Herhangi Bir Afet Türünü Yaşayanların “Afet” Kavramına İlişkin Geliştirdikleri En Sık Tekrar Eden Yirmi Metafor

Şekil 4’te “Afet...Gibidir. Çünkü...” sorusuna ilişkin oluşturulan kod bulutu verilmiştir. Oluşturulan kod bulutunda daha belirgin şekilde görülenlerin sıkça tekrar eden kodlar olduğu saptanmıştır. Örneğin; “Yıkım-yıkım ekibi ile ölüm-azrail” kodlarının diğer kodlara göre daha belirgin olduğu görülmektedir.

“Afet kanadı kırık kuş gibidir. Çünkü ne yaparsa yapsın uçmaya zorlanır işte afette insanların başına geldiğinde içinde bulunduğu durumdan kurtulmak ister çırpır ve oluşabilecek bütün olumsuzluklardan zarar görür.” (K123 Kategori 4)

“Afet jenga gibidir. Çünkü tahta parçalarını dizersin her parçayı çektiğinde sallanır ve tam dik tutanı çektiğinde yıkılır.” (K44 Kategori 4)

“Afet şimşek gibidir. Çünkü bir anda gelir ve düştüğü yeri yakar.” (K93 Kategori 5)

“Afet gök gürültüsü gibidir. Çünkü bir uğultu alır hem afetin hem de insanların uğultusu olur.” (K81 Kategori 5)

“Afet hüznün gibidir. Çünkü kaybettirir insanı.” (K95 Kategori 6)

“Afet ruhsal çöküntü gibidir. Çünkü insanın ruhu nasıl bozulursa yıkılırsa bozulursa afetler de bunların dışı vuru mudur.” (K88 Kategori 6)

“Afet tır gibidir. Çünkü önüne geleni ezer ve büyüktür.” (K61 Kategori 7)

“Afet yara gibidir. Çünkü her türü insana çevreye zarar verir yaralar.” (K24 Kategori 7)

“Afet hastalık gibidir. Çünkü her hastalık mutlaka her kişide bir sekel bırakır.” (K38 Kategori 8)

“Afet kanser hücresi gibidir. Çünkü sağlıklı ve güzel olan her şeye zarar verir öni alınamazsa.” (K117 Kategori 8)

“Afet kâbus gibidir. Çünkü korkutucudur ve bir an önce bitmesini isteriz.” (K151 Kategori 9)

“Afet domino taşı gibidir. Çünkü tek bir hareketle tüm düzen alt üst olur.” (K36 Kategori 9)

“Afet yetim çocuk gibidir. Çünkü bir tarafın hep eksik.” (K129 Kategori 10)

“Afet alınamayan oyuncak gibidir. Çünkü hayal kırıklığına uğratar ve üzer.” (K25 Kategori 10)

“Afet destan gibidir. Çünkü geride unutulmayacak yaşanmışlıklar bırakır.” (K106 Kategori 11)

“Afet masal gibidir. Çünkü kısadır ama uzun hissedilir.” (K84 Kategori 11)

“Afet bitmişlik gibidir. Çünkü sıfırdan başlamak gerek bazen.” (K66 Kategori 12)

“Afet bilinç altındaki mesken gibidir. Çünkü gün geçtikçe insanla beraber büyür gelişir insanın hayatında bir yere sahip olur.” (K56 Kategori 12)

“Afet dozer gibidir. Çünkü yıkıcıdır.” (K55 Kategori 13)

“Afet savaş gibidir. Çünkü her yer yerle bir olur düzen dağılır.” (K15 Kategori 13)

Metaforlardan nasıl kategorilere ulaşıldığının somutlaştırılması adına ilk beş kategorinin içerdiği metaforların değerlendirilmesine yer verilmiş olup diğer bilgiler Tablo 2’de verilmiştir. “Rüya,

sınav, sıfır, bıçak, kelebeğin ömrü, film” gibi metaforların genel olarak kısa süreli durumları, ayrılışları ve sonlanımları çağrıştırdığı düşünüldüğünden “Azalış-sonlanım-veda olarak afet” kategorine, “Perde, saman alevi, kararsızlık, kara delik” gibi metaforların genel olarak belirsizliği çağrıştırdığı düşünüldüğünden “Belirsizlik” kategorisine, “Kaplan, aslan, korkunç bir hayvan” gibi metaforların güçlü ve canlı bir varlığı çağrıştırdığı düşünüldüğünden “Canlı varlığa benzetim” kategorisine, “Yokluk, olumsuzluk, açlık, jenga, kanadı kırık kuş” gibi metaforların tükenmişliği ya da yokluğu çağrıştırdığı düşünüldüğünden “Çaresizlik-yenilmişlik” kategorisine, “Yıldırım, yağmur, heyelan, rüzgar, şimşek” gibi metaforların doğa olaylarını veya doğa olayları sonucu meydana gelen olayları işaret ettiğinden “Doğa olayları” kategorisine dahil edilmiştir.

Afet kavramı katılımcılar tarafından genel olarak üzüntü verici, yıpratıcı durumlar olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Katılımcıların afet kavramına yönelik olarak ifade etmiş oldukları “Ölüm, kararsızlık, rüya, saman alevi, çita, hüznün, gök gürültüsü, ruhsal çöküntü, tır, yara” gibi metaforlardan, afetlerin belirsizliğe, ani yıkımlara neden olduğu, bir anda olup bittiği ve beklenilmeyen bir durum olduğu söylenebilir. Herhangi bir afet yaşayan kişilerin oluşturdukları metaforların yoğunluğu değerlendirildiğinde bu kişilerin genel olarak daha gerçekçi benzetimler yaptığı görülmüştür. Katılımcı ifadelerinden anlaşıldığı üzere afetlerin, kişiler üzerinde ruhsal sorunlara neden olduğu, dolayısıyla afetler sonrası psikolojik destek eğitimlerinin verilmesi gerektiği ifade edilebilir. Afetlerin beklenilmeyen bir durum olduğu, ancak günümüzde afetlerin yaşanmasının kaçınılmaz bir gerçek olduğu açıktır. Bu bağlamda afetlerin kesinlikle beklenilmeyen olaylar olarak değerlendirilmesinin yanlış olacağı, afetlerin oluş zamanları tam olarak bilinmese bile afetlere her zaman hazırlıklı olmanın ve toplumsal kapasitenin artırılmasının afetler sonrası oluşabilecek zararların en aza indirilmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Tablo 2: Katılımcıların “Afet” Kavramına İlişkin Geliştirmiş Oldukları Metafor Kategorileri

Sıra No	Kategoriler	Metafor	Metafor Frekansı	Sıra No	Kategoriler	Metafor	Metafor Frekansı
1	Azalış-Sonlanım-Veda Olarak Afet	Ölüm-Azrail	17	9	İstenmeyen Durum Olarak Afet	Domino Taşı	3
		Kıyamet Gelmiş	7			Kötülük	2
		Bıçak	1			Korku	2
		Ölüme Yaklaşım	1			Kriz	2
		Kelebeğin Ömrü	1			Kâbus	2
		Rüya	4			Karanlık	2
		Sınav	2			Tehlike	1
		Sıfır	1			Nefesin Kesilmesi	1
		Film	1			Aile	1
2	Belirsizlik Olarak Afet	Hayat	4			Enflasyon	1
		Kararsızlık	1				

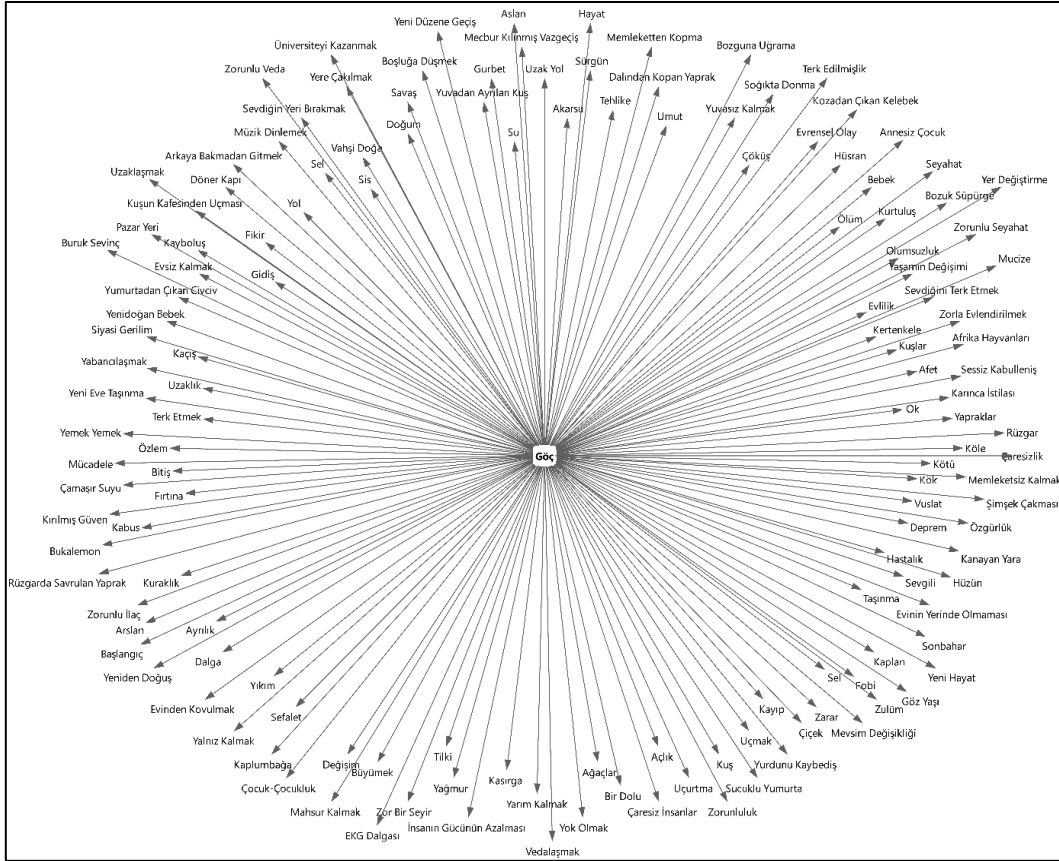
		Kıyametin Küçük Alameti	1			Çılgılık	1
		Saman Alevi	1			Kaybolmak	1
		Perde	1			Yola Çıkan Kedi	1
		Bilinmezlik	1			Kötü Ruh	1
		Serseri Kurşun	1			Beklenmeyen Saldırı	1
		Kara Delik	1			Sosyal Kayıp	1
3	Canlı Varlığa Benzetim Olarak Afet	Kaplan	2			Gece	1
		Aslan	1			Ankara'nın Ayazı	1
		Korkunç Bir Hayvan	1			Kötü İnsan	1
		Çita	1			Cahillik	1
4	Çaresizlik-Yenilmişlik Olarak Afet	Çaresizlik	2			Hırsız	1
		Maddi-Manevi Çöküş	2			Korku Filmi	1
		Açlık	2			Yalan	1
		Olumsuzluk	1			Sevilmeyen Akrafa	1
		Yokluk	1			Refleks	1
		Kanadı Kırık Kuş	1	10	Yarım Kalan Durum Olarak Afet	Hayaller	1
		Can ve Mal Kaybı Güvenliği	1			Yetim Çocuk	1
		Jenga	1			Alınamayan Oyuncak	1
5	Doğa Olayı Olarak Afet	Çığ	4	11	Yaşanmışlık Olarak Afet	Masal	1
		Heyelan	1			Acı Tecrübe	1
		Yıldırım	1			Destan	1
		Yağmur	1	12	Yeniden Başlamak Olarak Afet	Devrim	1
		Gök Gürültüsü	1			Sıfırdan Başlamak	1
		Rüzgâr	1			Bitmişlik	1
		Şimşek	1			Bilinç Altındaki Mesken	1
		Dolu Yağış	1			Yıkım- Yıkım Ekibi	22
		Sel	1			Savaş	17
		Yağmur	1			Ateş	9
6	Duygu-Durum-Davranış Olarak Afet	Hayal Kırıklığı-Psikolojik Yıkım	7	13	Yıkıcı-Yok Edici Durum Olarak Afet	Felaket	6
		Öfke	3			Düşman	4
		Huzursuzluk	1			Büyük Bir Fırtına	2
		Hüzün	1			Yıkılmak	1

		Ruhsal Çöküntü	1		Ani Son	1
		Göz Yaşları	1		Deprem	1
		Anksiyete	1		Son	1
		Aşk	1		Kaza	1
7	Ezici- Zarar Verici Güç Olarak Afet	Su	4		Büyük Ateş Topu	1
		Alkol	1		Kasırğa- Hortum	1
		İntikam	1		Darbe	1
		Bir Dağ	1		Yok Olma	1
		Kor Bir Alev	1		Trafik Kazası	1
		Yara	1		Alev	1
		Evsiz Kalmak	1		Mermi	1
		Tır	1		Dozer	1
8	Hastalık Olarak Afet	Kanser Hücre	1			
		Hastalık	1			

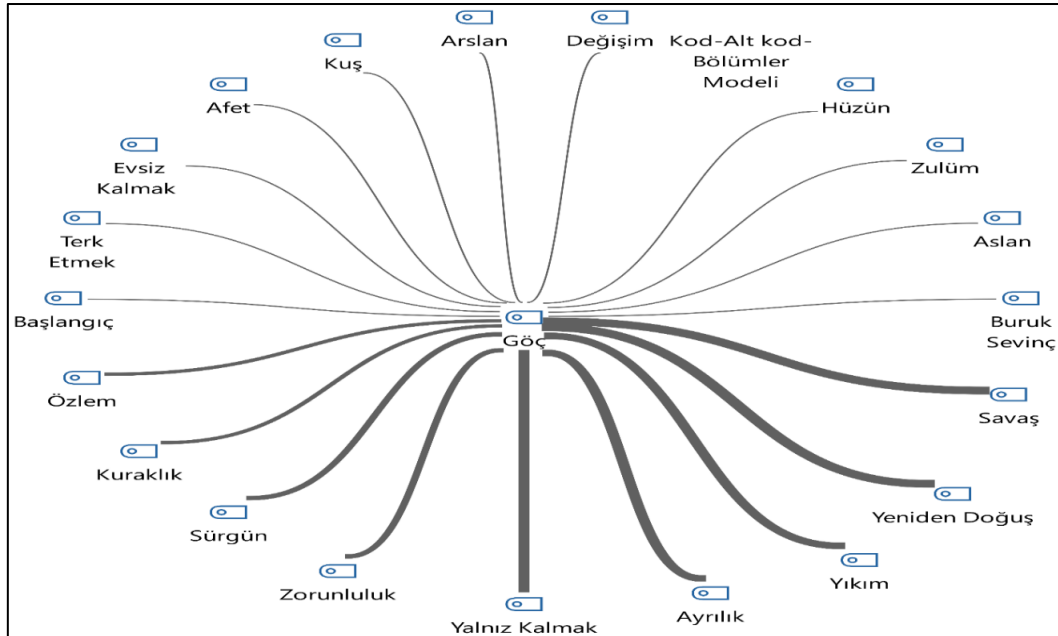
Göç Kavramına Yönelik Bulgular

Katılımcıların “Göç” kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar değerlendirildiğinde; “Savaş” metaforunun ilk sırada yer aldığı saptanmıştır. Katılımcılar göç kavramını zihinlerinde en fazla “Savaş” metaforu ile canlandırmışlardır. Savaş metaforundan sonra “Yeniden doğuş, yıkım, ayrılık, yalnız kalmak, zorunluluk, sürgün, kuraklık, özlem vb.” metaforların da sıkça tekrar edildiği tespit edilmiştir (Şekil 6). Göç kavramına ilişkin geliştirilen fakat katılımcılar tarafından birer kez tekrarlanan metaforlar ise Şekil 5’te sunulmuştur. Göç kavramının en fazla savaş metaforu ile ilişkilendirilmesinin nedeninin savaşların veya iç karışıklıkların göçün etkin nedenlerinden birisi olmasıyla ilişkilendirilebileceği değerlendirilebilir. Göç sonrası yeni bir hayata başlama ve uyum sağlama çabalarının yeniden doğuş metaforu ile ilişkilendirildiği, göçün getirmiş olduğu ayrılıkların, acıların, var olan güzelliklerin yok olmasının ise genel olarak olumsuzluk içeren metaforlarla açıklanmaya çalışıldığı düşünülmektedir.

Galip USTA Üniversite Öğrencilerinin Afet ve Göç Kavramlarına İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi

Şekil 5: Katılımcıların "Göç" Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar

Şekil 6: Katılımcıların "Göç" Kavramına İlişkin Geliştirdikleri En Sık Yirmi Metafor

Tek vaka modeli incelendiğinde "Yeniden doğuş, yıkım, ayrılık" metaforlarının sıkça kodlandığı saptanmıştır (En sık tekrar eden 20 metafor üzerinden değerlendirilmiştir). Oluşturulan

Şekil 8: Katılımcıların “Afet... Gibidir. Çünkü...” ve “Göç... Gibidir. Çünkü...” Sorularına Vermiş Oldukları Yanıtlara İlişkin Kelime Bulutu

Tablo 3 incelendiğinde; “Göç” kavramına yönelik geliştirilen metaforlardan “Ayrılık-yalnızlık olarak göç, azalış-sonlanım-veda olarak göç, belirsizlik olarak göç, canlı varlığa benzetim olarak göç, çaresizlik-yenilmişlik olarak göç, duygu-durum-davranış olarak göç, istenmeyen durum olarak göç, mevsim-doğa olayı olarak göç, olumlu beklenti olarak göç, tat-yemek-doyum olarak göç, yeniden başlamak olarak göç, yıkıcı olay olarak göç ve zorunluluk olarak göç” olmak üzere toplamda 13 adet kavramsal kategori oluşturulduğu tespit edilmiştir. Çeşitlilik olarak en fazla metafor içeren kategorinin ise “Ayrılık-yalnızlık olarak göç” kategorisi olduğu saptanmıştır.

Elde edilen kategorilere ilişkin örnek katılımcı ifadeleri şu şekildedir:

“Göç ayrılık gibidir. Çünkü zordur ve acı verir.” (K7 Kategori 1)

“Göç sürgün gibidir. Çünkü istemezsin ama gitmek zorundasındır.” (K73 Kategori 1)

“Göç yere çakılmak gibidir. Çünkü bilinmedik bir anda aniden insanların bir sürü kayıp vermesidir.” (K162 Kategori 2)

“Göç insanın gücünün azalması gibidir. Çünkü nereden bir göç olursa orasının yer yünden eksik olur.” (K152 Kategori 2)

“Göç rüzgârda savrulan yapraklar gibidir. Çünkü belli bir nedenden daha iyi bir yaşam için başka bir yere savrulmaz.” (K42 Kategori 3)

“Göç EKG dalgası gibidir. Çünkü hem gelen olur hem giden olur.” (K28 Kategori 3)

“Göç kuş gibidir. Çünkü kuşlar nerde yaşayabilirlerse nerde ekmek bulabilirlerse oraya göçer.” (K45 Kategori 4)

“Göç tilki gibidir. Çünkü ne zaman geleceği belli olmaz.” (K161 Kategori 4)

“Göç evsiz kalmak gibidir. Çünkü yaşadığın anılarını hatıralarını evini bırakıp gitmektir.” (K44 Kategori 5)

“Göç zulüm gibidir. Çünkü denize düşene yılanı sarılır misali her şeyini bırakıp başka bir yere kişilere sığınır.” (K57 Kategori 5)

“Göç özlem gibidir. Çünkü memleketini özler.” (K9 Kategori 6)

“Göç umut gibidir. Çünkü kurtuluş yoludur.” (K160 Kategori 6)

“Göç siyasi gerilim gibidir. Çünkü toplumun huzuru ve yapısı bozulur.” (K15 Kategori 7)

“Göç kötü gibidir. Çünkü zamanla insanı toprağından eder.” (K204 Kategori 7)

“Göç sonbahar gibidir. Çünkü rüzgârın şiddetine dayanamayıp zamanı geçen yapraklar gibi alır başını gider nereye nasıl olacağı belirsizlik içinde bir gidişattır.” (K147 Kategori 8)

“Göç şimşek çakması gibidir. Çünkü bir anda olursa ve önüne düşerse ne yapacağını bilemesin.” (K180 Kategori 8)

“Göç mucize gibidir. Çünkü ne getireceği belli olmayan güzel yarınları götürebilir.” (K185 Kategori 9)

“Göç özgürlük gibidir. Çünkü kendi açından kendi kendini refaha kavuşturmaktadır.” (K174 Kategori 9)

“Göç sucuklu yumurta gibidir. Çünkü gittiğim yer beni çok doyurur.” (K60 Kategori 10)

“Göç yemek yemek gibidir. Çünkü bazen mecburiyetten bazen de istekle olunabilir.” (K197 Kategori 10)

“Göç bukalemun gibidir. Çünkü gittiği yere ayak uydurmak zorundasın yoksa hayatta kalamazsın.” (K52 Kategori 11)

“Göç yeni eve taşınmak gibidir. Çünkü yeni bir yer ve yeni yaşam demektir.” (K3 Kategori 11)

“Göç kuraklık gibidir. Çünkü köklerini bırakırsın.” (K21 Kategori 12)

“Göç hastalık gibidir. Çünkü ne zaman geleceği kapımızı çalacağı belli olmaz. Gizli bir hal.” (K154 Kategori 12)

“Göç zorunlu ilaç gibidir. Çünkü hayatın için gitmek zorundasın ama yaşadığın yeri de terk ediyorsun.” (K24 Kategori 13)

“Göç döner kapı gibidir. Çünkü ya o kapıdan çıkarsın ya da diğer tarafın havasını soluyup geri dönersin.” (K59 Kategori 13)

Katılımcıların oluşturdukları metaforlar ve nedenleri içerik açısından değerlendirilerek kategorilere ulaşılmıştır. Örneğin, “Kayıp, sürgün, terk etmek, ayrılık” gibi metaforların reel olarak kişilerin yalnız kalmalarını ve ayrılıklarını işaret ettiği düşünüldüğünden “Ayrılık-yalnızlık”

kategorisine, “Ölüm, yere çakılma, çöküş” gibi metaforların bir şeyin sonlanmasını işaret ettiği düşünüldüğünden “Azalış-sonlanım-veda” kategorisine, “Pazar yeri, su, rüzgarda savrulan yaprak” gibi metaforların bir karmaşaya, rotası belli olmayan eylemlere işaret ettiği düşünüldüğünden “Belirsizlik” kategorisine, “Çiçek, ağaçlar, bebek, kaplumbağa” gibi metaforların canlılığı temsil ettiği düşünüldüğünden “Canlı varlığa benzetim” kategorisine, “Göz yaşı, ok, sefalet, karınca istilası” gibi metaforların ise umutsuzluğa, başarısızlığa, kişilerin elinden bir şey gelmemesi gibi durumlara işaret ettiği düşünüldüğünden “Çaresizlik-yenilmişlik” kategorisine dahil edilmiştir. Göç kavramı katılımcılar tarafından genel olarak ayrılık, sürgün, zulüm, özlem, umut gibi kavramlar olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Katılımcıların göç kavramına yönelik olarak geliştirmiş oldukları “Özlem, umut, zulüm, kötü, sonbahar, savrulan yaprak, mucize, şimşek, yemek, hastalık, taşınmak” gibi metaforların bu durumu desteklediği söylenebilir. Göç kavramının da afet kavramı gibi üzüntü, sıkıntı, ayrılık üzerine kurgulandığı görülmüştür. Ancak bazı katılımcıların, göç kavramına yönelik geliştirdikleri “Umut, mucize” gibi metaforlar düşünüldüğünde, bu kişilerin göç olayını bir umut kapısı ve çıkış yolu olarak değerlendirdikleri söylenebilir. Her ne kadar kısmi derecede iyimser yaklaşımlar sergilenmiş olsa da afet ve göç kavramının genel olarak katılımcılar tarafından olumsuz algılandığı ifade edilebilir.

Tablo 3: Katılımcıların “Göç” Kavramına İlişkin Geliştirmiş Oldukları Metafor Kategorileri

Sıra No	Kategoriler	Metafor	Metafor Frekansı	Sıra No	Kategoriler	Metafor	Metafor Frekansı
1	Ayrılık-Yalnızlık Olarak Göç	Yalnız Kalmak	7	6	Duygu-Durum-Davranış Olarak Göç	Özlem	4
		Ayrılık	6			Çocuk-Çocukluk	2
		Zorunluluk	5			Buruk Sevinç	2
		Sürgün	5			Hüzün	2
		Terk Etmek	3			Umut	2
		Kayıp	2			Olumsuzluk	1
		Sevdiğini Terk Etmek	2			Kırılmış Güven	1
		Yuvasız Kalmak	2			Müzik Dinlemek	1
		Yuvasız Kalmak	2			Fobi	1
		Memleketten Kopma	2			Açlık	1
		Zorunlu Seyahat	1			Hüsran	1
		Seyahat	1			Bozuk Süpürge	1
		Uzaklaşmak	1			Kâbus	1
		Vedalaşmak	1			Yarım Kalmak	1
		Gurbet	1	Siyasi Gerilim	1		
		Yurdunu Kaybediş	1	Tehlike	1		
		Uzak Yol	1	Kötü	1		
		Arkaya Bakmadan Gitmek	1	8	Mevsim-Doğa Olayı Olarak Göç	Mevsim Değişikliği	1
		Uzaklık	1			Kasırğa	1
		Sevgili	1			Yağmur	1
		Dalından Kopan Yaprak	1			Sonbahar	1

		Zorunlu Veda	1			Sis	1
		Yer Değişirme	1			Soğukta Donma	1
		Mecbur Kılınmış Vazgeçiş	1			Şimşek Çakması	1
		Terk Edilmişlik	1			Rüzgâr	1
		Memleketsiz Kalmak	1			Çamaşır Suyu	1
		Gidiş	1			Kurtuluş	1
2	Azalış-Sonlanım-Veda Olarak Göç	Bitiş	1	9	Olumlu Beklenti Olarak Göç	Vuslat	1
		İnsanın Gücünün Azalması	1			Mucize	1
		Çöküş	1			Özgürlük	1
		Yere Çakılmak	1	10	Tat-Yemek-Doyum Olarak Göç	Sucuklu Yumurta	1
		Ölüm	1			Yemek Yemek	1
3	Belirsizlik Olarak Göç	Su	2			Yeniden Doğuş	8
		Zor Bir Seyir	2			Başlangıç	3
		Pazar Yeri	1			Doğum	2
		Yapraklar	1			Değişim	2
		Bir Dolu	1			Kozadan Çıkan Kelebek	1
		Rüzgârda Savrulan Yaprak	1			Üniversiteyi Kazanmak	1
		EKG Dalgası	1			Evlilik	1
		Boşluğa Düşmek	1			Yaşamın Değişimi	1
4	Canlı Varlığa Benzetim Olarak Göç	Aslan	4	11	Yeniden Başlamak Olarak Göç	Uçurtma	1
		Kuş	4			Bukalemun	1
		Kaplumbağa	2			Kuşun Kafesinden Uçması	1
		Afrika Hayvanları	1			Yeni Düzene Geçiş	1
		Kertenkele	1			Taşınma	1
		Çiçek	1			Yeni Eve Taşınma	1
		Ağaçlar	1			Yumurtadan Çıkan Cıvciv	1
		Bebek	1			Yenidoğan Bebek	1
		Kaplan	1			Büyüme	1
		Tilki	1			Yeni Hayat	1
5	Çaresizlik-Yenilmişlik Olarak Göç	Evsiz Kalmak	3	12	Yıkıcı Olay Olarak Göç	Mücadele	1
		Zulüm	2			Fikir	1
		Hayat	2			Savaş	8
		Sefalet	1			Yıkım	7
		Karınca İstilasası	1			Kuraklık	4
		Mahsur Kalmak	1			Afet	3
		Göz Yaşı	1			Sel	3
		Çaresiz İnsanlar	1			Deprem	2
		Ok	1			Yok Olmak	1
		Evinden Kovulmak	1			Zarar	1
		Annesiz Çocuk	1			Fırtına	1
		Kayboluş	1			Dalga	1

	Yabancılaşmak	1			Hastalık	1
	Kanayan Yara	1			Akarsu	1
	Evinin Yerinde Olmaması	1	13	Zorunluluk Olarak Göç	Döner Kapı	1
	Kök	1			Yol	1
	Çaresizlik	1			Vahşi Doğa	1
	Sessiz Kabulleniş	1			Uçmak	1
	Köle	1			Zorla Evlendirilmek	1
	Bozguna Uğrama	1			Zorunlu İlaç	1
					Kaçış	1
					Evrensel Olay	1

Sonuç ve Tartışma

Gerçekleştirilen bu çalışmada; bir üniversitesinin meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin “Afet” ve “Göç” kavramlarına ilişkin algılarının geliştirdikleri metaforlar aracılığı ile incelenmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların “Afet...gibidir. Çünkü...” kavramına yönelik olarak 112 adet farklı metafor geliştirdiği ve bu metaforlardan da 13 adet kategori oluşturulduğu tespit edilmiştir. “Afet” kavramına ilişkin geliştirilen metaforlardan en sık tekrar edilenin “Yıkım-yıkım ekibi” metaforu olduğu saptanmıştır. Katılımcılar afet kavramını zihinlerinde en fazla “Yıkım-yıkım ekibi” metaforu ile canlandırmışlardır. “Yıkım-yıkım ekibinden” sonra sıkça tekrar edilen metaforların “Savaş, ölüm-azrail, ateş, kıyamet gelmiş, hayal kırıklığı-psikolojik yıkım, felaket, çığ, rüya, hayat, düşman, su, domino taşı vb.” şeklinde olduğu saptanmıştır. “Afet” kavramına ilişkin geliştirilen metaforların kavramsal olarak kategorize edilmiş hali incelendiğinde; “Azalış-sonlanım-veda olarak afet, belirsizlik olarak afet, canlı varlığa benzetim olarak afet, çaresizlik-yenilmişlik olarak afet, doğa olayı olarak afet, duygu-durum-davranış olarak afet, ezici- zarar verici güç olarak afet, hastalık olarak afet, istenmeyen durum olarak afet, yarım kalan durum olarak afet, yaşanmışlık olarak afet, yeniden başlamak olarak afet, yeniden başlamak olarak afet ve yıkıcı-yok edici durum olarak afet” olmak üzere toplamda 13 adet kavramsal kategori oluşturulduğu tespit edilmiştir. Çeşitlilik olarak en fazla metafor içeren kategorinin ise “İstenmeyen durum olarak afet” kategorisi olduğu saptanmıştır. Çalışmada; katılımcılardan herhangi bir afet türünü yaşayanların afet kavramına yönelik geliştirdiği metaforlardan ilk sırayı “Ölüm-azrail” metaforunun aldığı görülmüştür. Bunu “Yıkım ve savaş” metaforlarının takip ettiği tespit edilmiştir. McCorkle ve Mills (1992) tarafından yapılan çalışmada; 28 kategori ve 616 metafor oluşturulduğu belirtilmiştir. Kayaardı ve Bozyigit (2022) geliştirdikleri çalışmada; katılımcıların afet kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlardan “Deprem” metaforunun ilk sırada yer aldığını, bunu “Yıkım, felaket, ölüm, doğa olayı, kıyamet, kaza, savaş” gibi metaforların izlediğini belirtmişlerdir. Karakuş (2014) tarafından yapılan çalışmada; depremi yaşamamış katılımcıların deprem kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlardan ilk üç sırayı “Fırtına, telefondaki titreşim ve canavar” metaforlarının oluşturduğu ifade edilmiştir. Değirmenci (2019) tarafından yapılan çalışmada; katılımcılar tarafından doğal afet kavramına yönelik 56 adet metafor geliştirildiği ve bu metaforlardan ilk sırayı “Yıkım”

metaforunun aldığı belirtilmiştir. Aynı çalışmada “Kıyamet, felaket, ölüm, çaresizlik vb.” metaforlarında sıkça tekrar edildiği görülmüştür. Doğan vd. (2021) gerçekleştirdikleri çalışmada; katılımcıların deprem kavramına yönelik 76’sı farklı olmak üzere toplamda 151 metafor geliştirdiklerini, bunlardan sıkça tekrar edenlerin “Salıncak, kıyamet, ölüm, beşik, korku, felaket, kıyamet alameti, ceza, rüya ve yılan” olduğunu bulmuşlardır. Yazıcı ve Ulu Kalın (2018) tarafından yapılan çalışmada; katılımcıların doğal afet kavramına ilişkin 194 metafor geliştirdikleri ve bunlardan en sık tekrar edilen metaforun “İnsan” olduğu ayrıca “Sınav, kanser, hastalık türü, hayalet, çocuk” gibi metaforlarında sıkça kullanıldığı belirtilmiştir. Aksoy (2013) tarafından yapılan çalışmada; depremi yaşamış katılımcıların “deprem” kavramına ilişkin 40 adet metafor geliştirdikleri ve bunlardan sıkça tekrar edilen metaforların “Kıyamet günü, korku, beşik, canavar, felaket ve ölüm” olduğu bulunmuştur. Ateş ve Karatepe (2013) tarafından yapılan çalışmada; üniversite öğrencilerinin, küresel ısınma kavramına yönelik en sık “Felaket, yok oluş, kıyamet, dünyanın sonu, ölüm, son” gibi metaforları kullandıkları belirtilmiştir. Onan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada; sağlık çalışanlarının pandemi sürecini nasıl algıladıkları değerlendirilmiş olup çalışma neticesinde “Deprem, savaş, karanlık, ateş ve fırtına” gibi metaforların yoğun olarak kullanıldığı ifade edilmiştir. Karakuş (2019) tarafından yapılan çalışmada; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının doğal afet kavramını en fazla ölüm kelimesi ile canlandırdıkları belirtilmiştir. Literatür verileri ile çalışmanın verileri karşılaştırıldığında benzerlik gösterdiği söylenebilir. Hem literatürde hem de çalışmada afet kavramına yönelik “Yıkım, ölüm, Azrail, çaresizlik, felaket” gibi metaforların sıkça kullanıldığı değerlendirilebilir.

Afetlerin sonuçları ile ilişkilendirilen bir diğer durumun ise göç olgusu olduğu söylenebilir. Afetlerin büyüklüğünün ve toplumsal etki düzeyinin göçlerle doğrudan ilişkili olabileceği değerlendirilmektedir (Trinh vd., 2021). Bu bağlamda çalışmada göç olgusu ayrıca değerlendirilmiş olup çalışmanın devamında bu konuya ilişkin bulguların tartışılmasına yer verilmiştir. Çalışmada; katılımcıların “Göç” kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar değerlendirildiğinde; “Savaş” metaforunun ilk sırada yer aldığı saptanmıştır. Katılımcılar göç kavramını zihinlerinde en fazla “Savaş” metaforu ile canlandırmışlardır. Savaş metaforundan sonra “Yeniden doğuş, yıkım, ayrılık, yalnız kalmak, zorunluluk, sürgün, kuraklık, özlem vb.” metaforların da sıkça tekrar edildiği tespit edilmiştir. “Göç” kavramına ilişkin geliştirilen metaforların kavramsal olarak kategorize edilmiş hali incelendiğinde; “Ayrılık-yalnızlık olarak göç, azalış-sonlanım-veda olarak göç, belirsizlik olarak göç, canlı varlığa benzetim olarak göç, çaresizlik-yenilmişlik olarak göç, duygu-durum-davranış olarak göç, istenmeyen durum olarak göç, mevsim-doğa olayı olarak göç, olumlu beklenti olarak göç, tat-yemek-doyum olarak göç, yeniden başlamak olarak göç, yıkıcı olay olarak göç ve zorunluluk olarak göç” olmak üzere toplamda 13 adet kavramsal kategori oluşturulduğu tespit edilmiştir. Çeşitlilik olarak en fazla metafor içeren kategorinin ise “Ayrılık-yalnızlık olarak göç” kategorisi olduğu saptanmıştır. Türk ve Atasoy (2020) tarafından yapılan çalışmada; katılımcılardan 36 kişinin göç olgusunu “Leylek, kuşlar, kırlangıç, martı, göçmen kuş, uçan kuş, yuvası yıkılan kuş” şeklinde ifade ettikleri belirtilmiştir. Öztaş

(2020) tarafından yapılan çalışmada; katılımcıların göç kavramına yönelik 69 adet metafor geliştirdikleri, birden fazla tekrar edilen metaforların ise “Kuş, bavul, aşk, bir çiçek gibi toprağından kopmak, deprem, güneş, leylek, karanlık, yeni bir hayat, rüzgâr ve yeniden doğmak” şeklinde olduğu ifade edilmiştir. Kılınç vd. (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmada; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı çocukların göç olgusuna yönelik geliştirdikleri metaforların “Gitmek, seyahat etmek/ gezmek, kuş, uçmak, taşınmak, geçmiş, leylek, kaplumbağa, huzur, özgeçmiş” şeklinde olduğu, Suriyeli çocuklar tarafından geliştirilen metaforların ise “Gitmek, taşınmak, Suriye, Mersin, ev, uçmak, yolculuk” şeklinde olduğu belirtilmiştir. Tıkman vd. (2017) tarafından yapılan bir çalışmada; katılımcıların göç kavramına yönelik 53 adet metafor geliştirdikleri, en sık tekrar eden metaforların ise “Kuş, taşınmak, gitmek, leylek, üzüntü, Suriyeler” şeklinde olduğu ifade edilmiştir. Duran (2019) tarafından yapılan çalışmada; göç olgusuna yönelik katılımcılar tarafından en fazla tercih edilen metaforların “Yeni bir hayat, kuş ve kuşlar, umut, yeniden doğmak, yeni bir dünya, kitap, yeni bir başlangıç, ayrılık, hayat ve ölüm” olduğu belirtilmiştir. Canbaba (2018) yaptığı bir çalışmada; katılımcıların göç olgusunu en fazla “Taşınma” kavramıyla açıkladıklarını belirtmiştir. Aynı çalışmada; “Kuş, leylek, kargaşa, gitmek, Suriyeli, zorunluluk, hayvanlar, kaçış, seyahat, değişim, çaresizlik, çadır, erozyon, su, mülteci vb.” metaforlarının da sıkça kullanıldığı görülmüştür. Literatür verilerinde göç kavramının genellikle canlı bir varlığa benzetiminin yoğun olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmada ise göç kavramının genellikle acı, yıkım, özlem gibi konuları içeren metaforlarla ifade edilmeye çalışıldığı saptanmıştır. Bu bağlamda literatür verileri ile çalışma verilerinin benzerlik gösterdiği söylenemez.

Öneriler

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda; katılımcıların “Afet” ve “Göç” kavramlarına ilişkin geliştirdikleri metaforlar aracılığı ile bu konudaki duygu ve düşünceleri belirlenmiştir. Afet deneyimi olan kişilerin konuya ilişkin hassasiyetleri/ eğilimleri daha fazla olduğu için bu kişilere yönelik yapılacak faaliyetlere öncelik verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Elde edilen metaforların, afet ve göç konusunda eğitim veren kişilerin eğitim faaliyetlerinin hangi noktaya daha fazla odaklanması gerektiğine katkı sunabileceği düşünülmektedir. “Afet” ve “Göç” konusunda farklı kitlelere benzer çalışmalar yapılabilir ve elde edilen veriler bu çalışmanın sonuçları ile karşılaştırılabilir. Göç ve afet konularına ilişkin eğitim faaliyetlerinde doğru konunun ve etkili aktarım yönteminin benimsenmesiyle birlikte katılımcılarda bir farkındalık oluşturulabileceği, dolayısıyla elde edilen kazanımlar doğrultusunda afet ve göç olgularına ilişkin olayların olumsuz sonuçlarının en aza indirilebileceği düşünülmektedir. Toplumsal yönetim açısından ihtiyaçların belirlenmesinin, odaklanacak noktaların planlanmasının ve toplumun hazır bulunuşluk düzeylerine göre eğitim faaliyetlerinin seviyelendirilmesinin etkililik açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Kaynakça

- Abbas Khan, K., Zaman, K., Shoukry, A. M., Sharkawy, A., Gani, S., Ahmad, J., ...ve Hishan, S. S. (2019). Natural Disasters and Economic Losses: Controlling External Migration, Energy and Environmental Resources, Water Demand, and Financial Development for Global Prosperity. *Environmental Science and Pollution Research*, 26(14), 14287-14299. <https://doi.org/10.1007/s11356-019-04755-5>
- AFAD. (2014). Afet ve Acil Durum Başkanlığı. *Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü*. 01 Temmuz 2022 tarihinde <https://www.afad.gov.tr/kitaplar> adresinden erişildi.
- Aksoy, B. (2013). Depremi Yaşamış Olan 9. Sınıf Öğrencilerinin “Deprem” Kavramına Yönelik Algılarının Nitel Açıdan İncelenmesi. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 5(1).
- Akturan, U. ve Esen, A. (2008). Fenomenoloji. İçinde T. Baş ve U. Akturan (Ed.), *Nitel Araştırma Yöntemleri* (ss. 83-98). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim*, 35(171), 100-108.
- Ateş, M. ve Karatepe, A. (2013). Üniversite Öğrencilerinin “Küresel Isınma” Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 0 (27), 221-241
- Berlemann, M. ve Tran, T. X. (2020). Climate-Related Hazards and Internal Migration Empirical Evidence for Rural Vietnam. *Economics of Disasters and Climate Change*, 4(2), 385-409. <https://doi.org/10.1007/s41885-020-00062-3>
- Canbaba, Z. (2018). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Nüfus ve Göç Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Yöntemi ile İncelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi. (515643).
- Canyurt, D. (2015). Suriye Gelişmeleri Sonrası Suriyeli Mülteciler: Türkiye’de Riskler. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (48), 127-146.
- Değirmenci, Y. (2019). Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Doğal Afet” Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi. *International Journal of Geography and Geography Education*, (39), 83-94. <https://doi.org/10.32003/iggei.488627>
- Doğan, M., Nacaroğlu, O. ve Ablak, S. (2021). Sivrice Depremini Yaşamış Ortaokul Öğrencilerinin Depreme İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi: Malatya İli Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (51), 384-402. <https://doi.org/10.53444/deubefd.885116>
- Duran, Ç. (2019). Coğrafya Öğretiminde Göç Üzerine Metaforik Bir Çalışma. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi. (589226).
- Ekici, S. ve Tuncel, G. (2015). Göç ve İnsan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 9-22. <https://doi.org/10.20493/bt.71783>
- EM-DAT (t.y.). *Guidelines*. 01 Temmuz 2022 tarihinde <https://www.emdat.be/guidelines> adresinden erişildi.
- Girmen, P. (2007). *İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları*. (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi. (211693).

- Karakuş, U. (2014). Depremi Yaşamış ve Yaşamamış Öğrencilerin Deprem Algılarının, Metafor Analizi ile İncelenmesi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18 (29), 97-116. <https://doi.org/10.17295/ataunidcd.31309>
- Karakuş, U. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Doğal Afet Kavramlarına İlişkin Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(3), 735-751.
- Kayaardı, F. ve Bozyigit, R. (2022). Ortaöğretim Öğrencilerinin 'Afet ve Nüfus' Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi. *International Journal of Geography and Geography Education*, (45), 16-35. <https://doi.org/10.32003/igge.1016571>
- Kılınç, F. E., Karayel, F. ve Koyuncu, M. (2018). Türk ve Suriyeli Çocukların Göç Kavramına İlişkin Metaforlarının Belirlenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, Göç Özel Sayısı Cilt 1*, 37-54. <https://doi.org/10.21560/spcd.v18i39974.441670>
- Lee, D. ve Zhang, H. (2022). The Economic Impact of Disasters in Pacific Island Countries: Estimation and Application to Economic Planning. *Climate and Development*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/17565529.2022.2077690>
- Linn, G. B., Sherman, R. ve Gill, P. B. (2007). Making Meaning of Educational Leadership: The Principalship İn Metaphor. *NASSP Bulletin*, 91(2), 161-171. <https://doi.org/10.1177/0192636507302095>
- Makwana, N. (2019). Disaster and İts İmpact on Mental Health: A Narrative Review. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 8(10), 3090. <https://doi.org/10.4103/jfmpe.jfmpe.893.19>
- McCorkle, S. ve Mills, J. L. (1992). Rowboat in a Hurricane: Metaphors of Interpersonal Conflict Management. *Communication Reports*, 5(2), 57-66. <https://doi.org/10.1080/08934219209367547>
- Onan, N., Dinç, S. ve Demir Z. (2022). Sağlık Çalışanları Penceresinden Pandemi Süreci. Sağlık Bilimlerinde Değer. 12(3): 474-482. <https://doi.org/10.33631/sabd.1171668>
- Öztaş, S. (2020). Tarih Bölümü Öğrencilerinin Bakışıyla Göç: Bir Metafor Analizi Çalışması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (21), 523-535. <https://doi.org/10.29000/rumelide.835772>
- Panwar, V. ve Sen, S. (2019). Economic İmpact of Natural Disasters: An Empirical Re-Examination. Margin: *The Journal of Applied Economic Research*, 13(1), 109-139. <https://doi.org/10.1177/0973801018800087>
- Patton, M.Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods*. USA: Sage.
- Press, F. ve Hamilton, R. M. (1999). Mitigating Natural Disasters. *Science*, 284(5422), 1927-1927. <https://doi.org/10.1126/science.284.5422.1927>
- Shultz, J. M., Rechkemmer, A., Rai, A. ve McManus, K. T. (2019). Public Health and Mental Health Implications of Environmentally Induced Forced Migration. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 13(2), 116-122. <https://doi.org/10.1017/dmp.2018.27>
- Spencer, N. ve Urquhart, M. A. (2018). Hurricane Strikes and Migration: Evidence From Storms in Central America and the Caribbean. *Weather, Climate, and Society*, 10(3), 569-577. <https://doi.org/10.1175/WCAS-D-17-0057.1>

- Sun, W., Bocchini, P. ve Davison, B. D. (2020). Applications of Artificial Intelligence for Disaster Management. *Natural Hazards*, 103(3), 2631-2689. <https://doi.org/10.1175/WCAS-D-17-0057.1>
- Şahin, C. ve Sipahioğlu, Ş. (2002). *Doğal Afetler ve Türkiye*. Ankara: Gündüz.
- TDK. (t.y.). Türk Dil Kurumu Sözlüğü. Göç. 01 Temmuz 2022 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Tıkman, F., Yıldırım, E. ve Şentürk, M. (2017). Göç Metaforuna Yolculuk: Bir Fenomenolojik Çalışma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (14), 104-126. <https://doi.org/10.31834/kilissbd.349853>
- Trinh, T. A., Feeny, S. ve Posso, A. (2021). The Impact of Natural Disasters on Migration: Findings from Vietnam. *Journal of Demographic Economics*, 87(3), 479-510. <https://doi.org/10.1017/dem.2020.14>
- Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (2015). *Beşerî Coğrafya, İnsan, Kültür, Mekân*. İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Türk, H. ve Atasoy, E. (2020). Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Zihninde Göç Olgusu: Bir Metafor Analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (55), 26-44. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.550258>
- UNISDR. (2009). *United Nations International Strategy for Disaster Reduction*. UNISDR Terminology on Disaster Risk Reduction. Available. Geneva, Switzerland.
- Vadeboncoeur, J. A. ve Torres, M. N. (2003). Constructing and Reconstructing Teaching Roles: A Focus on Generative Metaphors and Dichotomies. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 24(1), 87-103. <https://doi.org/10.1080/0159630030303034>
- Yazıcı, Ö. ve Ulu Kalın, Ö. (2018). “Doğal Afet” İçin Kavramsal Metaforların Karşılaştırmalı Analizi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 5 (1) , 25-40. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.396396>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.